

bańki informacyjne

Fake newsy

teorie spiskowe

Jak nie dać się nabrać na fałszywe treści w internecie

Nawet osoby biegle poruszające się w internecie mogą dać się zmanipulować internetowym oszustom medialnym, dowcipnisiom czy osobom (lub firmom) upowszechniającym teorie spiskowe. Tym więcej internetowych sensacji, im więcej pieniędzy zarabiają wytwórcy na ich dystrybucji. Jak mam sobie radzić, kiedy wiele informacji jest fałszywych?

1. Pamiętaj czym jest informacja.

Informacja to przedstawienie obiektywnego faktu. Nie należy jej mylić z opinią. Powinna być możliwa do zweryfikowania. Anonimowe źródła są trudniej weryfikowalne, a więc mniej wiarygodne.

2. Korzystaj z różnych źródeł.

Sięganie do rozmaitych mediów pomaga w kształtowaniu złożonego obrazu sytuacji. Oceniaj też poziom obiektywizmu materiałów medialnych.

3. Miej ograniczone zaufanie.

Nie przyjmuj z pełnym zaufaniem informacji, której nie można zweryfikować, niezależnie od tego, czy jest podana przez twojego znajomego, czy przez nieznaną ci osobę.

4. Obdarzaj większym zaufaniem znane media.

Lepiej ufaj w większym stopniu znanym mediom, dziennikarzom, naukowcom niż tym, o których słyszysz pierwszy raz, choć pamiętaj, że nawet ekspert może się pomylić lub być stronniczy.

5. Staraj się docierać do źródeł informacji.

Jeżeli jakiś materiał zwraca twoją uwagę, sprawdź datę pierwszej publikacji posta. W mediach społecznościowych często stare sensacje wracają po dwóch, trzech latach.

6. Uważaj na zdjęcia w sieci.

Zdjęcia umieszczone w internecie, na portalach społecznościowych, w formie memów mogą być fotomontażem. Często zdjęcie jest prawdziwe, ale błędnie opisane. Możesz spróbować sprawdzić zdjęcie na stronie TinEye lub Google Images.

7. Rozróżniaj satyrę od informacji.

Istnieje wiele stron, które produkują fałszywe informacje dla żartów. Niektórzy twórcy specjalizują się w prowokacjach, zamieszczają specjalnie „podkrecone” treści. Nie traktuj ich serio.

8. Uważnie czytaj sondáže.

Poważne sondáže muszą zawierać metryczkę z opisem jak zostały zrobione, na jakiej próbie, jaką metodą badawczą itp. Warto zwrócić uwagę na rodzaj zadawanego pytania, zastanowić się, czy nie zawiera ono sugestii odpowiedzi. Krytycznie przyjrzyj się też interpretacji wyników.

9. Nie „kupuj” teorii spiskowych.

Teorie spiskowe podają własne interpretacje znanych faktów (takich jak: lądowanie na Księżycu, zamach na prezydenta Kennedy’ego, atak na WTC w 2001 r. itp.). To tylko sensacyjne hipotezy, które żyją w popkulturze.

10. Pamiętaj!

Facebook, Twitter, Snapchat, Reddit, YouTube i in. są źródłem informacji, ale przede wszystkim nośnikiem treści, które każdy może opublikować.

